

B o l m á n

1.

Itt küzdöttek . . .

Itt küzdöttek a derék honfiak,
Merészen szorítván a fegyvert.
Itt hullottak vad ágyúszó alatt
S bős ellenség-teret már nem nyert.

Pokol gyulladt, ők vérbe ragadtak,
Halvány ifjak és bajszos vének,
Növeltek erőt hősi halottak
S végül zengett a dalalének.

Allj meg, testvér, ha utad erre visz,
Vérüket mindünkért ontották.
Nézz szét, ejts könnyet, de légy büszke is,
Itt állt a Halhatatlan Brigád.

Itt vetette meg lábát elszántan
S nem hátrált ezer halál előtt.
Emberségünk védtek nagy tusában
S örök becsülést vívtak ki ők,

Kik drága vérük, életük adták.
Emlékükön ragyog kegyelet.
Hamvukból nő ki a szép Szabadság,
Mit soha elvenni nem lehet.

2.

Áldva-áldják

Bolmáni síkon anyák, hitvesek
Járnak, hol férjük, fiuk elveszett.
Még símogatnak kis vadvirágot,
Kedvesük talán éppen itt állott.

Itt harcolt és itt bukott halálba.
Mintha virágnak letört a szára.
Údén és ifjan feküdtek sorba,
Szép arcuk beleveszett a porba.

Még sóhajtottak: arám, gyermekem,
S már eltűnt álmuk fázó réteken.
Csatakos, véres napokkal később
Mondtak fölöttük búcsúszt, végsőt.

Addig halálba dermedten vártak,
Hogy jönnek egyre halott bajtársak.
Az élők pedig győzelmet vesznek
Az ellenségen, mely sunyít veszteg.

Aztán jutalom: ragyogó napban
Virul a róna, győző dal harsan,
Népek a népet forrón ölelik,
Hősöket áldják s a csata helyit!

3.

Oszlopfőírat

Népem kegyelete nyújtja ki kezét
S a bolmári síkon szórja szerteszét
Forró emlékezés piros rózsáit,
Hősvér patakzott itt egykor bokáig.

Aldott a halál, mely életet adott,
És áldott a nép, mely véráldozatot
Tett a testvériség szent oltárára,
Nagy eszményeinkért im sikkasztálva...

(1951)

Húszonötéves pályám

I.

Tévelygő ifjú, harcokba botlottam,
Beteg világrend tántorgott romlottam.
Én életét és tisztaságöt vágytam,
Szemem kitágult vad csodálkozásban,
Hát ami jó és szép, elérhetetlen?
S csak menni kell a kietlen szélékben?
Bajjal bírkóztam s tanultam, tanultam...
Ó, bék rideg és szomorú a múltam.

II.

Magam maradtam sok kegyetlen órán,
Szennyre léptem, bár tisztaságom óvnám.
Bölcsesség titkát kutattam oly mohón,
Hogy kinevetett ezer csúf Harpagón,

Akik erszényük tartalmát nézték csak
S a bankón néha megérezett a vérszag.
Én meg csak báván könyvekért lohoztam,
— Ó, beh rideg és szomorú a multam.

III.

Elszalajtottam, mi gazdagság, szépség,
Mert a dús zsákmányt elvitték vad vércsék,
Akik lecsaptak idején mindenre,
Mi léleknek szent s érdemes lehetne.
Fölfalták, tépték, rútul megtaposták,
Mi már nem kellett, kifosztva otthagyták.
Nekem mi maradt? Álmodozó voltam...
Ó, beh rideg és szomorú a multam.

IV.

Anyagi szépség, mi szellemit táplál,
De kevés jutott elvadult világnál.
Amit láthattam, amit ízlelhettem:
Szegénység átka, zordon sors, kegyetlen.
Mégis nap felé vágytam, csillágokhoz,
Maga a tiszta vágy már fényeket hoz.
Néha így mentem, szent fényekre gyúltam.
— Ó, beh rideg és szomorú a multam.

V.

Nem vártam aranyt. Elismerést csupán.
Csak kézzszorítást — huszonöt év után.
Huszonöt évig jártam igaz úton.
Hogy mi tartott meg, magam sem tudom.
Most ideértem, első nagy állomás,
Nem vár egy jó szó, baráti áldomás.
Dicséret, obsit nem járna csak holtan?...
Ó, beh rideg és szomorú a multam.

VI.

Titkolt lázakat vittem a dalokba,
Bánat nem fájt úgy, ha jártam dalolva.
Szegények szive megnyílt és kicsordult,
Általam szólt bús jelen és gonosz mult —
Akik láthatták pályámat egészben,
Azoknak többé nem érdem az érdem?
Miért égtem el, miért is bomlottam?
— Ó, beh rideg és szomorú a multam.

VII.

— Eb, aki bánja. Ott, ahol én jártam,
Fény oly kevés volt sötét éjszakában.
De fényt szomjazók áldása kísérete
Azt, aki néha bekapott a fénybe

És egy sugarát a földre lehozta,
S vívott bátran, hogy ne ragadjunk koszba.
Mindig velük, a szomjazókkal voltam.
— Tán nem is rideg s szomorú a multam.

VIII.

Bocsássatok meg, ti néma, bús Szájak,
Kik helyett mondtam káromlást, imákat.
Ti, kikkel a Jót együtt keresgettem,
Hogy dalnokotok most kedveszegetten
Szóit maga baján. Ti nem feledhettek,
Szívben mérítek föl az érdemeket.
Szívetek enyém, veletek indultam.
— Mégsem rideg és szomorú a multam...

(1951)

Szeretni örökké, változatlan

Nem tékozlom szívem szép honát,
Hiszen sorsom honom sorsán érik.
Rossz szóra vigaszt a földem ad,
Lelkem itt nő tetejétlen éig.

Oly sokat mondott nekem e föld,
S fiainak oly sokat mondtam én.
Ha bú virágos kedvemre tört,
Vigaszt nyertem szülőföldem ölen.

Óseim csontja s elhullt pora
Termékenyíté itt a jó rögöt.
Volt az élet sokszor mostoha,
De hűség a néphez idekötött.

Szárnyaló szókkal vagy jajogva
Mondtam szegény társaim énekét,
Szívünket emeltem magosra,
Hogy naptúzként érezzék, ami Szép.

Jövőt is súgtam csüggedőknek,
Hiszen a hitem olyan, messze ért,
Hogy álmaim itt kergetőztek,
Hogy közeljött a csábos messzeség.

S ezért nem adom álmainkat.
Nem adom a hitet, mely elkísért
Végig, hol szomjú szív nem ihat
Tisztaságot, ha vad lápokhoz ért.

Nyitott tenyéren fölemelem
Szerény áldozatom: e szent rögöt,
Hol vér s verejték a kenyere
Adják, sujtó, aszott évek között.

Nézzétek, ó mennyi erő kell
Szeretni örökké, változatlan!
Hogyha őrző vihar fölkel,
És ha békés pacsirtaszó csattan.

Nemcsak a miénk az életünk,
Nemzedékeket fogunk mi össze.
Mult és jövő ér össze velünk,
Hogy a folytatást egészbe kösse.

Tanúságot tesz népünk mellett
Ragyogó dal s csömpe dadogás,
Vér, nyelv, tudás, hit énekelnek,
S mind, ami történik, oly csodás.

Akit szándékok, akit ősök
Jó hitben népünk sorsához kötnek,
Akit a szülőföld meggyőzött,
Mind hirdetője lesz az örömnnek,

Hogy a szabadságos életért
Kiállni mindig szent kötelesség,
S ha egyéni élted végetért:
Az egész Létnek szépsége tessék.

Az egész Lété, mely fölragyog
Gyarapodó nemzedékek útján,
S ha a Műhöz magad od'adod,
Örökké élsz, nem haltál meg kurtán.

(1951. június.)

Elment a kedves

Elment a kedves. Tán egy pillanat
Volt csak ittléte, villanó mámor.
Be az ablakon kacagott a nap.
És én öleltem, nem tudom hányszor.

Szívünk összenőtt. Ó, most hányadszor.
Csókban keressük fiunk jószagát.
És míg édes, karomba hanyatlol,
Agyunkon lázas ének harsan át.

Tüzes szép ének, egykor dalolta
Vad tavaszokon lázas szerelmünk,
Mikor éhesen és zavarogva
Otthoni zugolyt s hitvest kerestünk.

Otthonom szavát, mosolyát hozta
Ide, a zajos szállodazugba,
S amíg zuhanunk régi álmokba,
Az élet messzé röpdösött zúgva — —

Most elment. Hűvös eső verdesi
Az ablakot és a kontyos fákat.
Fejem lüktet. Nincs lágy kéz, hitvesi,
Hogy csillapítsa, mi ismét fájhat —

Elment s e'vitte zúgó vonatban
Halk, csöndes csókok illatát. Hideg
Hotelszobában magam maradtam,
Hol szavam, vágyam más nem érti meg.

Kint az esőben a vonat rohan —
Fáj itt a magány. Egy bús rózsaszál
Ványad-pohárban és otthontalan.
— Hitvesem ágya most elhagyva áll.

Hosszú időn át magam laktam itt.
Ó, de nem voltam olyan egyedül,
Mint most, hogy szobám forró titkait
Almodom vissza. S bánat hegedül.

Néhez a búcsú. Kiszakadt élet
Vérzik a magány nyirkos paplanán.
Ném oly ijesztők a meszeségek,
Mint a közeli búcsú csókja fáj.

(Zombor, 1951.)